ReaderWorks

Standard

Nichita Stănescu

11 ELEGII

1966

ELEGIA ÎNTÎIA

Închinată lui Dedal, întemeietorul
vestitului neam de artişti,
al dedalizilor

I

El începe cu sine şi sfîrşeşte
cu sine.
Nu-l vesteşte nici o aură, nu-l
urmează nici o coadă de cometă.

Din el nu străbate-n afară
nimic; de aceea nu are chip
şi nici formă. Ar semăna întrucîtva
cu sfera
care are cel mai mult trup
învelit cu cea mai strîmtă piele
cu putinţă. Dar el nu are nici măcar
atîta piele cît sfera.

El este înăuntrul – desăvîrşit,
şi,
deşi fără margini, e profund
limitat.
Dar de văzut nu se vede.

Nu-l urmează istoria
propriilor lui mişcări, aşa
cum semnul potcoavei urmează
cu credinţă
caii...

II

Nu are nici măcar prezent,
deşi e greu de închipuit
cum anume nu-l are.

El este înlăuntrul desăvîrşit,
interiorul punctului, mai înghesuit
în sine decît însuşi punctul.

III

El nu se loveşte de nimeni
şi de nimic, pentru că
n-are nimic dăruit în afară
prin care s-ar putea lovi.

IV

Aici dorm eu, înconjurat de el.

Totul este inversul totului.
Dar nu i se opune, şi
cu atît mai puţin îl neagă:

Spune Nu doar acela
care-l ştie pe Da.
Însă el, care ştie totul,
la Nu şi la Da are foile rupte.

Şi nu dorm numai eu aici,
ci şi întregul şir de bărbaţi
al căror nume-l port.

Şirul de bărbaţi îmi populează
un umăr. Şirul de femei
alt umăr.

Şi nici n-au loc. Ei sunt
penele care nu se văd.

Bat din aripi şi dorm –
aici,
înlăuntrul desăvîrşit,
care începe cu sine
şi se sfîrşeşte cu sine,
nevestit de nici o aură,

neurmat de nici o coadă
de cometă.

ELEGIA A DOUA, GETICA

lui Vasile Pîrvan

În fiecare scorbură era aşezat un zeu.

Dacă se crăpa o piatră, repede era adus
şi pus acolo un zeu.

Era de ajuns să se rupă un pod,
ca să se aşeze în locul gol un zeu,

ori, pe şosele, s-apară în asfalt
o groapă,
ca să se aşeze în ea un zeu.

O, nu te tăia la mînă sau la picior,
din greşeală sau dinadins.

De îndată vor pune în rană un zeu,
ca peste tot, ca pretutindeni,
vor aşeza acolo un zeu
ca să ne-nchinăm lui, pentru că el
apără tot ceea ce se desparte de sine.

Ai grijă, luptătorule, nu-ţi pierde
ochiul,

pentru că vor aduce şi-ţi vor aşeza
în orbită un zeu
şi el va sta acolo, împietrit, iar noi
ne vom mişca sufletele slăvindu-l...
Şi chiar şi tu îţi vei urni sufletul
slăvindu-l ca pe străini.

A TREIA ELEGIE

Contemplare, criză de timp şi

iar contemplare

I. Contemplare

Dacă te trezeşti,
iată pînă unde se poate ajunge:

Deodată ochiul devine gol pe dinlăuntru
ca un tunel, privirea
se face una cu tine.

Iată pînă unde poate ajunge
privirea, dacă se trezeşte:

Deodată devine goală, aidoma
unei ţevi de plumb prin care
numai albastrul călătoreşte.

Iată pînă unde poate ajunge
albastrul treaz:

Deodată devine gol pe dinlăuntru
ca o arteră fără sînge
prin care peisajele curgătoare

ale somnului
se văd.

II. Criză de timp

O, scurtă tristeţe, insectă verzuie,
voi, blînde ouă, locuind un miez
de meteor
spart; şi de pălmile mele acoperite
ca să renască un cu totul alt decor.

Camera se varsă prin ferestre
şi eu nu o mai pot reţine
în ochii deschişi.
Război de îngeri albaştri,
cu lănci curentate,
mi se petrece-n irişi.

Mă amestec cu obiectele pînă la sînge,
ca să le opresc din pornire,
dar ele izbesc pervazurile şi curg
mai departe
spre o altă orînduire.

O, scurtă tristeţe, rămîne
de jur împrejur o sferă de vid!
Stau în centrul ei şi unul cîte unul

ochii din frunte, din tîmplă, din degete
mi se deschid.

III. Contemplare

Deodată aerul urlă...
Îşi scutură păsările în spinarea mea
şi ele mi se înfig în umeri, în şiră,
ocupă totul şi nu mai au unde sta.
În spinarea păsărilor mari
se-nfig celelante.
Frînghii zbătătoare le tîrăsc,
acvatice plante.
Nici nu mai pot sta drept,
ci doborît, peste pietre fluorescente,
mă ţin cu braţele de stîlpul unui pod
arcuit peste ape inexistente.
Fluviu de păsări înfipte
cu pliscurile una-ntr-alta se agită,
din spinare mi se revarsă
spre o mare-ngheţată neînnegrită.
Fluviu de păsări murind,
pe care vor lansa bărci ascuţite
barbarii, migrînd mereu spre ţinuturi
nordice şi nelocuite.

IV. Criză de timp

Ca şi cum s-ar sparge un mormînt
şi-ar curge pe fluviu
tot misterul lui...

Dar mai degrabă,
ea, privirea, ne ţine
la un capăt al ei fructificaţi.

Suge din noi cît poate,
părînd a ne-arăta
îngerii copacilor şi ai
celorlalte privelişti.

Copacii ne văd pe noi,
iar nu noi pe ei.

Ca şi cum s-ar sparge o frunză
şi-ar curge din ea
o gîrlă de ochi verzi.

Suntem fructificaţi. Atîrnăm
de capătul unei priviri
care ne suge.

V. Contemplare

Se arăta fulgerător o lume
mai repede chiar decît timpul literei A.
Eu ştiam atît: că ea există,
deşi văzul dinapoia frunzelor
        nici n-o vedea.

Recădeam în starea de om
atît de iute, că mă loveam
de propriul meu trup, cu durere,
mirîndu-mă foarte că-l am.

Îmi lungeam sufletul într-o parte,
        şi-ntr-alta,
ca să-mi umplu ţevile braţelor cu el.
La fel şi globul de peste umeri
şi celelalte-nfăţişări, la fel.

Astfel mă încordam să-mi aduc aminte
lumea pe care-am înţeles-o fulgerător,
şi care m-a pedepsit
        zvîrlindu-mă-n trupul
acesta, lent vorbitor.

Dar nu-mi puteam aminti nimic.
Doar atît – că am atins
pe Altceva, pe Altcineva, pe Altunde,
care, ştiindu-mă, m-au respins.

Gravitaţie a inimii mele,
toate-nţelesurile rechemîndu-le
mereu înapoi. Chiar şi pe tine,
rob al magneţilor, gîndule.

A PATRA ELEGIE

Lupta dintre visceral şi real

I

Învins în afară,
Evul Mediu s-a retras în chiliile
roşii şi albe ale sîngelui meu.
În catedrala cu pereţi pulsînd,
        s-a retras,
zvîrlind şi absorbind credincioşii
        într-una,
într-un circuit absurd.
printr-o zonă absurdă,
hrănindu-se cu mari bucăţi de lună,
în dorinţa lui de-a exista
muşcîndu-le pe furiş, noaptea,
cînd ochii lumii dorm
şi
numai dinţii celor care vorbesc
        prin somn
se zăresc în întuneric,
asemenea unei ploi de meteoriţi
strălucitori,
urcînd şi coborînd ritmic.

Învins în afară,
Evul Mediu s-a retras în mine
şi
propriul meu trup nu
mă mai înţelege
şi
propriul meu trup mă urăşte,
ca să poată exista mai departe
mă urăşte.
Astfel,
el se grăbeşte să se prăbuşească
în somn,
seară de seară;
şi iarna
din ce în ce mai puternic se înconjoară
cu straturi de gheaţă,
cutremurîndu-se şi izbindu-mă şi
scufundîndu-mă adînc în el însuşi,
voind
să mă ucidă ca să poată fi liber
şi neucigîndu-mă
ca să poată fi, totuşi, trăit de cineva.

II

Dar peste tot în mine sunt ruguri
în aşteptare,

şi ample, întunecoase procesiuni
cu o aură de durere.

Durere a ruperii-n două a lumii
ca să-mi pătrundă prin ochii, doi.

Durere a ruperii-n două da sunetelor
lumii,
ca să-mi lovească timpanele, două.
Durere a ruperii-n două
a mirosurilor lumii,
ca să-mi atingă nările, două.
Şi tu, o, tu, refacere-n interior,
tu, potrivire de jumătăţi, aidoma
îmbrăţişării bărbatului cu femeia sa,
o, tu, şi tu, şi tu, şi tu,
izbire solemnă
a jumătăţilor rupte,
cu flacără înceată, atît de înceată,
încît ţine aproape o viaţă
ridicarea ei,
aprinderea rugurilor, aşteptata,
prevestita, salvatoarea,
aprindere-a rugurilor.

A CINCEA ELEGIE

Tentaţia realului

N-am fost supărat niciodată pe mere
că sunt mere, pe frunze că sunt frunze,
pe umbră că e umbră,
pe păsări că sunt păsări.
Dar merele, frunzele, umbrele, păsările
s-au supărat deodată pe mine.
Iată-mă dus la tribunalul frunzelor,
la tribunalul umbrelor, merelor,
păsărilor,
tribunale rotunde, tribunale aeriene,
tribunale subţiri, răcoroase.
Iată-mă condamnat pentru neştiinţă,
pentru plictiseală, pentru nelinişte,
pentru nemişcare.
Sentinţe scrise în limba sîmburilor.
Acte de acuzare parafate
cu măruntaie de pasăre,
răcoroase penitenţe gri, hotărîte mie.
Stau în picioare, cu capul descoperit,
încerc să descifrez ceea ce mi se cuvine
pentru ignoranţă...
şi nu pot, nu pot să descifrez
nimic,

şi-această stare de spirit, ea însăşi,
se supără pe mine
şi mă condamnă, indescifrabil,
la o perpetuă aşteptare,
la o încordare a înţelesurilor
        în ele însele
pînă iau forma merelor, frunzelor,
umbrelor,
păsărilor.

A ŞASEA ELEGIE

Afazia

Stau între doi idoli şi nu pot s-aleg
pe nici unul, stau
între doi idoli şi plouă mărunt,
şi nu pot să aleg pe nici unul
şi-n aşteptare-nlemnesc
idolii-n ploaia măruntă. Eu stau
şi nu pot să aleg între două
bucăţi de lemn, şi plouă mărunt
        şi nu pot
în putreda ploaie s-aleg. Stau,
şi lemnele, cele două, şi-arată
coastele-albite de ploaia măruntă.
Stau între două schelete de cal
şi nu pot să aleg pe nici unul, stau
şi plouă mărunt, topind pământul
sub oasele albe, şi nu pot să aleg.
Stau între două gropi şi plouă mărunt
şi apa roade pământul cu dinţi
de şobolan înfometat.
Stau cu o lopată în mînă,
        între două gropi,
şi nu pot, în ploaia măruntă,
să aleg prima pe care voi astupa-o

cu pământul muşcat de ploaia măruntă.

A ŞAPTEA ELEGIE

Opţiunea la real

Trăiesc în numele frunzelor, am nervuri,
schimb verdele pe galben şi
mă las pierit de toamnă.
În numele pietrelor trăiesc şi mă las
cubic bătut în drumuri,
cutreierate de repezi maşini.
Trăiesc în numele merelor şi am
şase sîmburi scuipaţi printre dinţii
tinerei fete dusă cu gîndul tot
după leneşe dansuri de ebonită.
În numele cărămizilor trăiesc,
cu brăţări de mortar înţepenite
la fiecare mînă, în timp ce îmbrăţişez
un posibil gălbenuş al existenţelor.
Niciodată n-am să fiu sacru. Mult,
prea mult am imaginaţia
celorlalte forme concrete.
Şi nici n-am vreme din pricina asta
să mă gîndesc
la propria mea viaţă.
Iată-mă. Trăiesc în numele cailor.
Nechez. Sar peste copaci retezaţi.
Trăiesc în numele păsărilor,

dar mai ales în numele zborului.
Cred că am aripi, dar ele
nu se văd. Totul pentru zbor.
Totul,
pentru a rezema ceea ce se află
de ceea ce va fi.

Întind o mînă, care-n loc de degete
are cinci mîini,
care-n loc de degete
au cinci mîini, care
în loc de degete
au cinci mîini.

Totul pentru a îmbrăţişa,
amănunţit, totul,
pentru a pipăi nenăscutele privelişti
şi a le zgîria
pînă la sînge
cu o prezenţă.

ELEGIA A OPTA HIPERBOREEANĂ

I

Ea mi-a spus atunci,
        văzînd lucrurile fixe
ale alcătuirii mele:
Aş vrea să fugim în Hiperboreea
şi să te nasc viu,
asemenea cerboaicei, pe zăpadă,
în timp ce aleargă şi urlă
cu sunete lungi atîrnate
        de stelele nopţii.

La frig cu noi şi la gheaţă!
Îmi voi dezbrăca trupul
şi voi plonja în ape,
        cu sufletul neapărat,
luîndu-şi drept limită
animalele mării.

Oceanul va creşte, desigur, va creşte
pînă cînd fiecare moleculă a lui
cît un ochi de cerb va fi,
sau
cu mult mai mare,
cît un trup de balenă va fi.

Voi plonja într-o astfel de apă mărită,
izbindu-mă de brownienele privelişti,
într-o mişcare de spor, disperată,
voi face zigzaguri: lovită
de mari, întunecate, reci molecule,
adeptele lui Hercule.

Fără putinţă de-înec şi fără
putinţă de mers şi de zbor –
numai zigzag şi zigzag şi zigzag,
înrudindu-mă cu feriga
printr-un destin de spor...

Aş vrea să fugim în Hiperboreea
şi să te nasc viu,
urlînd, alergînd, zdrobită de zimţii
cerului vineţiu,
pe gheaţa crăpată în iceberguri
risipite sub cer vineţiu.

II

Ea aprinse deodată-o lumină,
de lîngă genunchiul ei, verticală,
sub o pălărie roşie
virginală.

Aruncă lîngă glezna mea o carte
scrisă în cuneiforme.
Îngeri presaţi ca florile
se scuturau sfărîmaţi, pe platforme.

Îngeri înnegriţi între litere,
între pagina de deasupra şi cea de jos,
subţiaţi, fără apă în ei şi răcoare,
cu tăiş fioros...

Ca să mă tai cu ei de privirile
care fără să le-nvoiesc, mi-au crescut –
cînd, togă virilă, tristeţea mea aspră
cu o fibulă de gheaţă mi-o prind.

La Hiperboreea, acolo – ea, mi-a spus,
şi luîndu-ne unul pe altul de ceafă
cu braţul drept, cel nezburînd,
ne vom cufunda pe sub gheaţă în apă.

Hiperboreea, zonă mortală
a maimarilor minţii,
loc al naşterilor de copii de piatră,
din care sculptaţi sunt doar sfinţii.

Hiperboreea, alb, negru,

aur-argint,
revelaţie, nerevelaţie, tristeţe
alergînd şi orbecăind.

III

Ea îşi ridică deodată capul:
deasupra ei aleargă globuri albe
şi norii se destramă în fîşii verzui.

Se-arată-o sferă cu întunecimi
ca munţii,
pe care păsările stînd înfipte-n ciocuri,
cu pocnet greu de aripi, o rotesc.

Desigur, idealul de zbor
s-a-ndeplinit aici.
Putem vedea mari berze-nfipte-n stînca
mişcîndu-se încet. Putem vedea
vulturi imenşi, cu capul îngropat
în pietre,
bătînd asurzitor din aripi,
şi putem vedea
o pasăre mai mare decît toate,
cu ciocul ca o osie albastră,
în jurul căreia se-nvîrte,
cu patru anotimpuri, sfera.

Desigur, idealul de zbor
s-a-ndeplinit aici,
şi-o aură verzuie prevesteşte
un mult mai aprig ideal.

ELEGIA OULUI, A NOUA

Într-un ou negru mă las încălzit
de aşteptarea zborului locuind în mine;
stă unul lîngă altul, nedezlipit,
sinele lîngă sine.
Sentimentul unei aripi
        îmi curge-n spinare,
senzaţia de ochi îşi caută o orbită.
O, tu, întuneric mare,
tu, dezgustată naştere încremenită.
S-a aşezat pe mine o idee
şi mă cloceşte maternă.
Acum, tot ceea ce este e
rotundă căldură şi fermă.
Sare din mine un fel de plisc
în toate părţile şi deodată.
Refuză să fie un obelisc
şira intimă, curbată.
Sparg coaja pielii mele, arsă,
lipită de-a dreptul pe suflet,
ca să-mi rămînă ne-ntoarsă
întîia încercare de umblet.
Sar cojile negre, oho!
Mai mare mă aflu şi nezburat,
lipit de acel încotro,
cu o boltă de jur împrejur adăugat.

Scot ochi cu priviri nereale
la dreapta, la stînga, în sus şi în jos,
născînd şir de regi-animale,
care ştiu cum se moare frumos.
Întind şi o pană de os, irizată
atinge negrul concav.
Sar cojile negre deodată
şi iată-mă, iarăşi, suav,
închis într-un ou mult mai mare,
clocit de-o idee mai mare,
gălbenuş jumătate, pasăre jumătate,
intr-un joc cu paşi pe furate.
Ou mare! Silabă răcnită
într-o perpetuă creştere smulsă
fără tavan stalactită
sedusă.
Ouă concentrice, negre, sparte
fiecare pe rînd şi în parte.
Pui de pasăre respins de zbor,
străbătînd ou după ou,
din miezul pămîntului pîn' la Alcor,
într-un ritmic, dilatat ecou.
«sinele» încearcă din «sine» să iasă,
ochiul din ochi, şi mereu
însuşi pe însuşi se lasă
ca o neagră ninsoare, de greu.
Dintr-un ou într-unul mai mare

la nesfîrşit te naşti, nezburată
aripă. Numai din somn
se poate trezi fiecare, –
din coaja vieţii nici unul,
niciodată.

OMUL-FANTĂ

Se închină lui Georg Wilhelm

Friederich Hegel

Omul-fantă are îndepărtate origini.
El vine din afară:
din afara frunzelor,
din afara luminii protectoare
şi chiar
din afara lui însuşi.

Ia fiinţă venind.
Astfel, el se umple
cu imaginile diforme
atîrnînd lăţoase de marginile
existenţei,
sau, pur şi simplu,
el adulmecă existenţa
şi ia naştere lăsîndu-se
devorat de ea.

Nu se ştie cine mănîncă pe cine.
Omul-fantă azvîrle mari piramide
de vid
peste mari deşerturi.

El se apropie, se apropie.
Întîlneşte sfera
şi are vederea aerului
şi a simunurilor.

El mănîncă o frunză,
dar o mănîncă pe dinlăuntru.
El este în afară pîntec
şi înlăuntru gură cu dinţi.
Nu se ştie cine îl mănîncă pe cine.

Omul-fantă face înconjurul lumii
şi există numai cît să ia cunoştinţă
de existenţă.

Sufletele morţilor
sunt atmosfera terestră.
Respirăm sufletele lor;
sufletele lor îşi înfig cîte un deget
adînc în respiraţia noastră.

Omul-fantă moare
ca să ia cunoştinţă de moarte.
El se lasă respirat
şi la rîndul lui
respiră
obiectele însufleţite şi neînsufleţite

ca şi cum ar fi aer.

Nu se ştie cine respiră pe cine.

Istoria coagulează în cuvinte solemne;
viitorul ni se înfăţişează
        sub forma unei
vorbiri
pronunţate de nişte guri
cu mult mai perfecte decît ale noastre.

Pămîntul lui «a fi»
îşi trage aerul din pămîntul
lui «a nu fi»
Nu se ştie cine îl respiră pe cine.

Omul-fantă vine şi vede.
Nu se ştie dacă între ochiul lui
şi ochiul lucrurilor
există vreun spaţiu pentru vedere.

Retina omului-fantă e lipită
de retina lucrurilor.
Se văd împreună, deodată,
unul pe celălalt,
unii pe ceilalţi,
alţii pe ceilalţi,

ceilalţi pe ceilalţi.
Nu se ştie cine îl vede pe cine.

Nu e loc pentru semne,
pentru direcţii.
Totul e lipit de tot.

Omul-fantă vine din afară,
el vine de dincolo
şi încă de mai departe de dincolo.
Odată venit,
nu se mai ştie cine-a venit
şi cine într-adevăr e de dincolo
şi încă de mai departe de dincolo
este.

Totul e lipit de tot;
pîntecul de pîntec,
respiraţia de respiraţie,
retina de retină.

ELEGIA A ZECEA

Sunt

Sunt bolnav. Mă doare o rană
călcată-n copite de cai fugind.
Invizibilul organ,
cel fără nume fiind,
neauzul, nevăzul,
nemirosul, negustul, nepipăitul
cel dintre ochi şi timpan,
cel dintre deget şi limbă, –
cu seara mi-a dispărut simultan.
Vine vederea, mai întîi, apoi pauză,
nu există ochi pentru ce vine;
vine mirosul, apoi linişte,
nu există nări pentru ce vine:
apoi gustul, vibraţia umedă,
apoi iarăşi lipsă,
apoi timpanele pentru leneşele
mişcări de eclipsă;
apoi pipăitul, mîngîiatul, alunecare
pe o ondulă întinsă,
iarnă-ngheţată-a mişcărilor
mereu cu suprafaţa ninsă.
Dar eu sunt bolnav. Sunt bolnav
de ceva între auz şi vedere,

de un fel de ochi, un fel de ureche
neinventată de ere.
Trupul ramură fără frunze,
trupul cerbos
răzindu-se-n spaţiul liber
după legile numai de os,
neapărate mi-a lăsat
suave organele sferii
între văz şi auz, între gust şi miros
întinzînd ziduri ale tăcerii.
Sunt bolnav de zid, de zid dărîmat
de ochi-timpan, de papilă-mirositoare.
M-au călcat aerian
abstractele animale,
fugind speriate de abstracţi vînători
speriaţi de o foame abstractă,
burţile lor ţipînd i-au stîrnit
dintr-o foame abstractă.
Şi au trecut peste organul ne-nveşmîntat
în carne şi nervi, în timpan şi retină
şi la voia vidului cosmic lăsat
şi la voia divină.
Organ pieziş, organ întins,
organ ascuns în idei, ca razele umile
în sferă, ca osul numit
calcaneu în călcîiul al lui Achile
lovit de-o săgeată mortală; organ

fluturat în afară
de trupul strict marmorean
şi obişnuit doar să moară.
Iată-mă, îmbolnăvit de-o rană
închipuită între Steaua Polară
şi steaua Canopus şi steaua Arcturus
şi Casiopeea din cerul de seară.
Mor de-o rană ce n-a încăput
în trupul meu apt pentru răni
cheltuite-n cuvinte, dînd vamă de raze
la vămi.
Iată-mă, stau întins peste pietre
şi gem,
organele-s sfărmate, maestrul,
ah, e nebun căci el suferă
de-ntreg universul.
Mă doare că mărul e măr,
sunt bolnav de sîmburi şi de pietre,
de patru roţi, de ploaia măruntă
de meteoriţi, de corturi, de pete.

Organul numit iarbă mi-a fost păscut
de cai,
organul numit taur mi-a fost înjunghiat
de fulgerul toreador şi zigurat
pe care tu arenă-l ai.
Organul Nor mi s-a topit

în ploi torenţiale, repezi,
şi de organul Iarnă, întregindu-te,
mereu te lepezi.
Mă doare diavolul şi verbul,
mă doare, cuprul, aliorul,
mă doare cîinele, şi iepurele, cerbul,
copacul, scîndura, decorul.
Centrul atomului mă doare,
şi coasta cea care mă ţine
îndepărtat prin limita trupească
de trupurile celelalte, şi divine.
Sunt bolnav. Mă doare o rană
pe care mi-o port pe tavă
ca pe sfîrşitul sfîntului Ioan
într-un dans de aprigă slavă.
Nu sufăr ceea ce nu se vede,
ceea ce nu se aude, nu se gustă,
ceea ce nu se miroase, ceea ce nu încape
în încreierarea îngustă,
scheletică a insului meu,
pus la vederile lumii cei simple.
nerăbdînd alte morţi decît morţile
inventate de ea, să se-ntîmple.
Sunt bolnav nu de cîntece,
ci de ferestre sparte,
de numărul unu sunt bolnav,
că nu se mai poate împarte

la două ţîţe, la două sprîncene,
la două urechi, la două călcîie,
la două picioare în alergare
neputînd să rămîie.
Că nu se poate împarte la doi ochi,
la doi rătăcitori, la doi struguri,
la doi lei răgind, şi la doi
martiri odihnindu-se pe ruguri.

A UNSPREZECEA ELEGIE

Intrare-n muncile de primăvară

I

Inimă mai mare decît trupul,
sărind din toate părţile deodată
şi prăbuşindu-se din
        toate părţile-napoi,
asupra lui,
ca o distrugătoare ploaie de lavă,

tu, conţinut mai mare decît forma, iată
cunoaşterea de sine, iată
de ce materia-n dureri ia naştere
        din ea însăşi,
ca să poată muri.
Moare numai cel care se ştie pe sine,
se naşte numai cel care îşi este
sieşi martor.

Ar trebui să alerg, mi-am spus,
dar pentru asta va trebui mai întîi
să-mi întorc sufletul
spre nemişcătorii mei strămoşi
retraşi în turnurile propiilor oase,

asemenea măduvei,
nemişcaţi
aidoma lucrurilor duse pînă la capăt.

Pot să alerg, pentru că ei sunt în mine.
Voi alerga, pentru că numai ceea ce este
nemişcat în el însuşi
se poate mişca
numai cel care e singur în sine
e însoţit; şi ştie că, nearătată, inima
se va prăbuşi mai puternic
spre porpriul ei
centru
sau,
spartă-n planete, se va lăsa cotropită
de vietăţi şi de plante,

sau,
întinsă va sta pe sub piramide,
ca înapoia unui piept străin.

II

Totul e simplu, atît de simplu, încît
devine de neînţeles.

Totul e atît de aproape, atît

de aproape, încît
se trage-napoia ochilor
şi nu se mai vede.

Totul este atît de perfect
în primăvară,
încît numai înconjurîndu-l cu mine
iau cunoştinţă de el,
ca despre-o răsărire de iarbă
        mărturisită
de cuvinte gurii care le rosteşte,
mărturisită de gură inimii,
de inimă sîmburelui ei,
cel în el însuşi nemişcat, aidoma
sîmburelui pămîntului
care-întinde jur împrejurul lui
o infinitate de braţe ale gravitaţiei,

strîngînd la sine totul şi deodată
într-o îmbrăţişare atît de puternică,
încît îi sare printre braţe mişcarea.

III

Voi alerga, deci, în toate părţile
deodată,
după propria mea inimă voi alerga

asemeni unui car de luptă
tras din toate părţile simultan
de o herghelie de cai biciuiţi.

IV

Voi alerga pînă cînd înaintarea, goana
ea însăşi mă va întrece
şi se va îndepărta de mine
aidoma cojii fructului de sămînţă,
pînă cînd alergarea
chiar în ea însăşi va alerga, şi va sta.
Iar eu mă voi prăbuşi
asupra ei, asemeni bărbatului tînăr
întîmpinîndu-şi iubita.

V

Iar după ce voi fi făcut ca alergarea
să mă-ntreacă,
după ce
mişcîndu-se-n sine va sta
ca de piatră, sau
mai degrabă asemeni mercurului
înapoia geamului
oglinzii,
mă voi privi în toate lucrurile,

voi îmbrăţişa cu mine însumi
toate lucrurile deodată,
iar ele
mă vor azvîrli înapoi, după ce
tot ceea ce era în mine lucru
va fi trecut, de mult, în lucruri.

VI

Iată-mă
rămînînd ceea ce sunt,
cu steaguri de singurătate,
        cu scuturi de frig,
înapoi spre mine însumi alerg,
smulgîndu-mă de pretutindeni,
smulgîndu-mă de dinaintea mea,
dinapoia mea, din dreapta, şi
din stînga mea, de deasupra, şi
de dedesubtul meu, plecînd
de pretutindeni şi dăruind
pretutindeni semne-ale aducerii-aminte:
cerului – stele,
pămîntului – aer,
umbrelor – ramuri cu frunze pe ele.

VII

...trup ciudat, trup asimetric,
mirat de el însuşi
în prezenţa sferelor.

mirat stînd în faţa soarelui,
aşteptînd cu răbdare să-i crească
luminii
un trup pe măsură.

VIII

A te sprijini de propriul tău pămînt
cînd eşti sămînţă, cînd iarna
îşi lichefiază oasele ei albe şi lungi
şi primăvara se ridică.

A te sprijini de propria ta ţară
cînd, omule, eşti singur,
cînd eşti bîntuit
de neiubire,
sau pur şi simplu cînd iarna
se descompune şi primăvara
îşi mişcă spaţiul sferic
asemenea inimii
din sine însăşi spre margini.

A intra curăţit în muncile

de primăvară,
a spune seminţelor că sunt seminţe,
a spune pământului că e pământ!

Dar mai înainte de toate,
noi suntem seminţele, noi suntem
cei văzuţi din toate părţile deodată,
ca şi cum am locui de-a dreptul
        într-un ochi,
sau un cîmp, pe care-n loc de iarbă
cresc priviri – şi noi cu noi înşine
deodată, duri, aproape metalici,
cosim firele, astfel ca ele
să fie aidoma tuturor lucrurilor
în mijlocul cărora trăim
şi pe care
inima noastră le-a născut.

Dar mai înainte de toate,
noi suntem seminţele şi ne pregătim
din noi înşine să ne azvîrlim
        în altceva
cu mult mai înalt, în altceva
care poartă numele primăverii...
A fi înlăuntrul fenomenelor, mereu
înlăuntrul fenomenelor.

A fi sămînţă şi a te sprijini
de propriul tău pămînt.

Table of Contents

11 ELEGII	2
ELEGIA ÎNTÎIA	3
ELEGIA A DOUA, GETICA	7
A TREIA ELEGIE	9
A PATRA ELEGIE	15
A CINCEA ELEGIE	18
A ŞASEA ELEGIE	20
A ŞAPTEA ELEGIE	22
ELEGIA A OPTA HIPERBOREEANĂ	24
ELEGIA OULUI, A NOUA	29
OMUL-FANTĂ	32
ELEGIA A ZECEA	36
A UNSPREZECEA ELEGIE	41